

Spoštovana predsednica Alenka Bratušek!

Iskreno se vam zahvaljujemo za poslane odgovore z dodatnimi pojasnili, kjer dokazujete, da so bile vse aktivnosti formalno korektne in izvedene transparentno. Še vedno pa ostaja nepojasnjeno, zakaj ste se odločili prav tako, zakaj niste transparentno ravnali drugače? Vrednotenje in izbrani način sanacije nedvomno škodujeta slovenskim razvojnim interesom. Odločitev, da je treba banke sanirati, nato zmanjševati obseg njihovih aktivnosti in jih nazadnje prodati, je bila sprejeta v čudnih, še vedno ne povsem razjasnjenih dogajanjih. Nekaj še vedno ne dovolj pojasnjenih dilem navajamo v priponki.

Naj še enkrat poudarimo, da ne iščemo nekakšne »krivde« ali »krivcev«. Vprašanja smo zastavili osebno glavnim akterjem v procesu sanacije slovenskih bank predvsem zato, ker bi radi po eni strani RAZUMELI, kaj se je v resnici dogajalo, s kakšnimi dilemami in pritiski ste se srečevali tako pomembnih odločitev, po drugi strani pa bi radi PREPREČILI, da bi se podobni procesi ponavljali.

Lepo pozdravljeni, SINTEZA-KCD, E.M. Pintar

Odgovor – vsebinski del

Ljubljana, 10. 6. 2016

Spoštovana predsednica 11. vlade RS, ga. Alenka Bratušek!

Iskreno se vam zahvaljujemo za poslane odgovore z dodatnimi pojasnili, kjer dokazujete, da so bile vse aktivnosti formalno korektne in izvedene transparentno. Še vedno pa ostaja nepojasnjeno, zakaj ste se odločili prav tako, zakaj niste transparentno ravnali drugače? Vrednotenje in izbrani način sanacije nedvomno škodujeta slovenskim razvojnim interesom. Odločitev, da je treba banke sanirati, nato zmanjševati obseg njihovih aktivnosti in jih nazadnje prodati, je bila sprejeta v čudnih, še vedno ne povsem razjasnjenih dogajanjih.

Žal se v vašem odgovoru izognete tudi vprašanju o 'ropu stoletja' 100.000 malih vlagateljev s povprečno vlogo 1380 evrov. Bistvo je v hipotetičnem likvidacijskem vrednotenju aktive bank, ki so ga po nareku Evropske komisije ter v sodelovanju vlade RS in Banke Slovenije izvedli svetovalci (ne revizorji!) podjetij Ernst & Young in Deloitte ter firme za vrednotenje nepremičnin. Z njimi so 'izničili' kapital bank ter lastnino imetnikov delnic in podrejenih obveznic v nasprotju z zakonodajo in mednarodnimi računovodskimi standardi; globoko podcenjene terjatve in zlasti zavarovanja so potem nepovratno prenesli na 'slabo banko'. Čeprav protagonisti na vse možne načine skrivajo poneverjene dokumente, je resnica v zadnjih dveh letih in pol prišla na dan.

Pripenjamo analizo izsledkov, ki so rezultat preiskovalnega novinarstva, strokovnjakov in očividcev dogajanj znotraj Banke Slovenije in prizadetih bank – prosimo, da jo skupaj s priporočenimi članki preberete (seznam smo poslali zadnjič).

Dejstvo je, da nobena od držav EU ni sprejela takšne zakonodaje, kot jo je Slovenija, saj bi to pomenilo uničenje kapitalskega trga, kar se je v Sloveniji dejansko zgodilo. V *Sporočilu* Evropske komisije od 1. 8. 2013 je točka 45, ki državam dovoljuje, da ravnajo drugače, če bi »izvajanje ukrepov ogrozilo finančno stabilnost in povzročilo nesorazmerne rezultate«. Druge države svojih državljanov niso razlastile niti po izdaji *Sporočila* Evropske komisije niti po prejemu podobne direktive junija 2014. Predlagale so drugačne rešitve in Evropska komisija je vse sprejela (znani so primeri iz Italije, Španije, Portugalske, Irske, tudi Cipra).

Slovenska vlada, ki ste jo takrat vodili, ni predlagala ničesar; podpisali ste zaveze za zniževanje aktive in uničili banke v slovenski lasti ter kapitalski trg. Junija 2013 ste začeli z razprodajo državnega premoženja. Izgovarjanje na Evropsko komisijo pri vrednotenju aktive bank je pingpong, ki ga gledamo zadnji dve leti – Evropska komisija trdi, da je bila to odločitev slovenske vlade, ki je Evropska komisija samo potrdila.

Priporočila (kot je *Sporočilo*) Evropske komisije niso pravno zavezujoča, v povprečju jih zato države članice upoštevajo v zgolj 10 %. Nobena država pa jih ne izpolnjuje, če so škodljiva za državo in državljane, kot je bil primer pri 'sanaciji' bank. Konkurenco je v letih 2014–2016 izkrivljala Evropska komisija, ki je zmanjševala dejavnost slovenskih bank na račun tujih podružnic, kar dokazujejo bilance bank za leti 2014 in 2015. Zakaj

niste verjeli vrednotenjem in stresnim testom Banke Slovenije, objavljenim maja 2013? Prof. Ribnikar je pred objavo izrednih ukrepov povedal, da gre za razprodajo državnih bank. Za pregled 8 bank je Slovenija (BS in banke) plačala toliko kot Španija za 47 bank – oni so dobili evropsko pomoč, mi je nismo niti zahtevali. Zakaj ste pristali na metodologijo in izhodiščne podatke, ki so bili nerealni, škodljivi in so samo izpolnjevali zahteve Evropske komisije po razlastitvi imetnikov delnic in podrejenih obveznic? Z zahtevo po znižanju bilance bank je Evropska komisija nudila pomoč podružnicam tujih bank v Sloveniji in znižala prodajno ceno državnih bank, npr. NKBM na desetino vrednosti. Zakaj niste ravnali tako kot oblasti v drugih državah, npr. Avstrijci pri Hypo banki ?

Analize OECD (priloga) kažejo, da je bilo razlaščanje imetnikov delnic in podrejenih obveznic nepotrebno, zadoščale bi manjše dokapitalizacije bank (za NKBM 30 milijonov evrov), vendar je Vaša vlada dokapitalizacijo na borzi prepovedala in trg kapitala uničila.

Priloga: analize OECD¹

Analize OECD potrjujejo naše trditve glede spornosti obsega sanacije in nepotrebnosti poddržavljenja slovenskih bank (**Graf 1**):

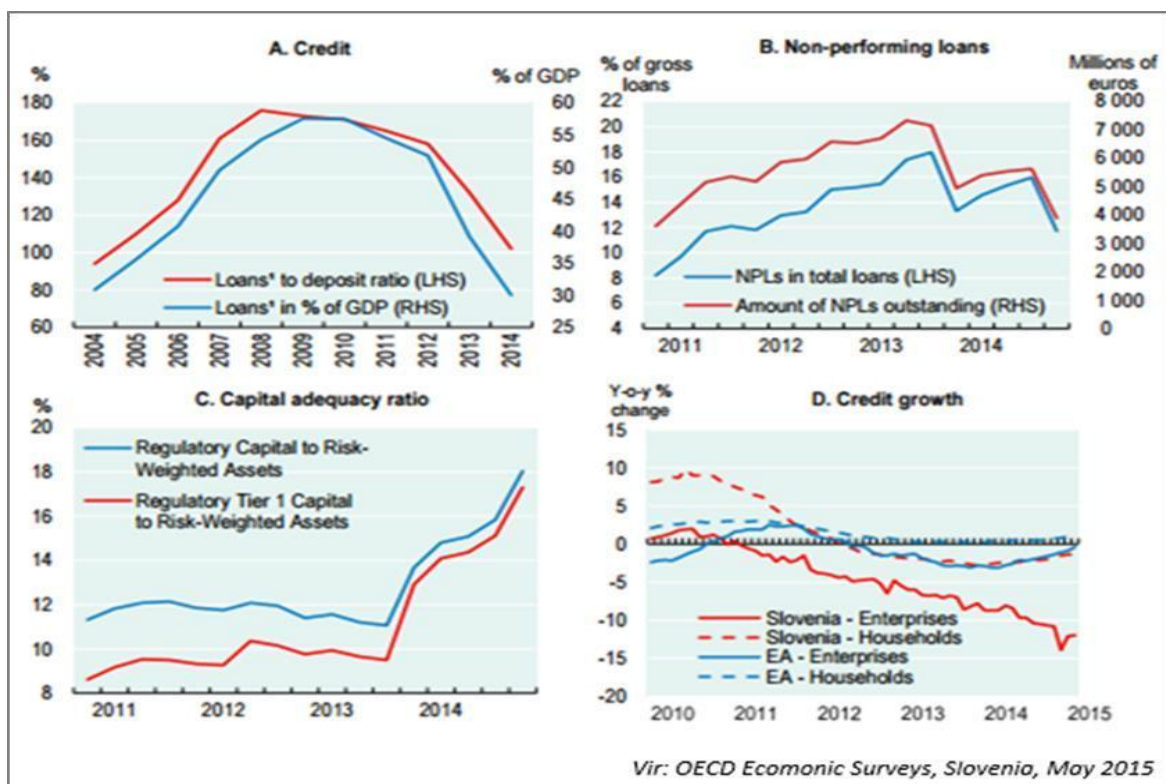
razmerje med krediti in depoziti se je znižalo od 180 % leta 2008 na 100 %, pospešek se je začel konec leta 2012, vpliva sanacije bank na krivulji ni opaziti (**Graf 1A**).

delež slabih kreditov se je s sanacijo znižal z 18 % (6 G€, milijard evrov) na 13,5 % (3,8 G€) in potem v treh četrtletjih ponovno zrasel na 16 % (5,5 G€); nato je v enem četrtletju samodejno padel toliko kot s sanacijo bank – brez vsake dokapitalizacije (**Graf 1B**);

kapitalska ustreznost bank (Tier 1) je s sanacijo zrastle iz 9,5 % na 13 %, od takrat pa se je brez kakšnih dokapitalizacij povečala na 17,5 %, torej več kot s sanacijo (**Graf 1C**);

posojila podjetjem se znižujejo od leta 2010, zniževanje raste, vsako leto je za dobre 3 % nižje kot v letu prej, vsako četrtletje za 0,8 % nižje kot v prejšnjem (**Graf 1D**), v zadnjem četrtletju za –12 %;

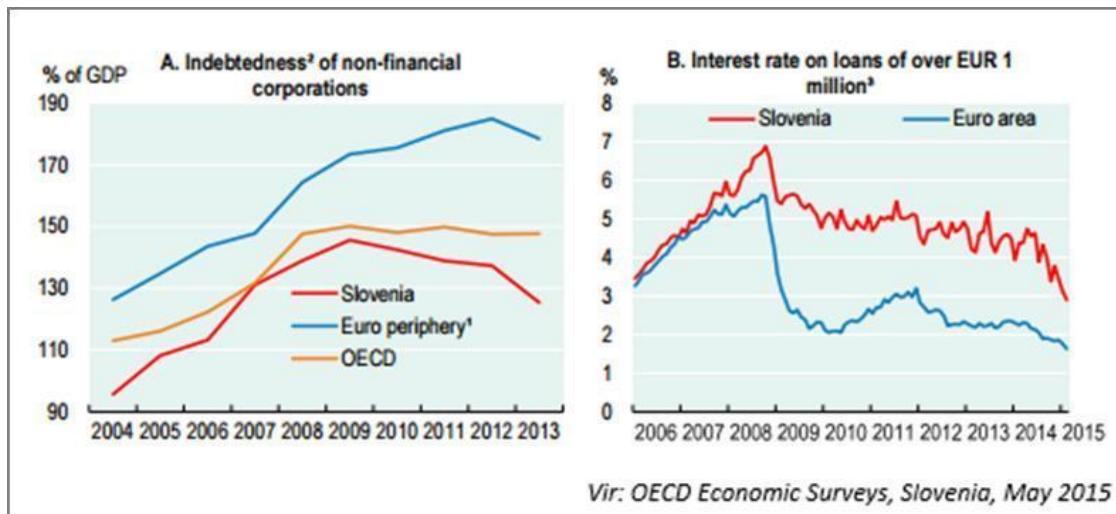
Graf 1

¹ OECD Economic Surveys, Slovenia, May 2015. Dostop 2015-12-17. <http://www.oecd.org/eco/surveys/Slovenia-2015-overview.pdf>

Razmerje med dolgom in lastniškim kapitalom je bilo v podjetjih okoli 1,4 – višjega je imelo 6 držav OECD, med njimi sta bili Italija in Češka (**Graf 2**). Po deležu dolgov nefinančnih družb v BDP je Slovenija bila (kljub rasti zadolženosti od 2001 do 2009 in padanju BDP od 2009 naprej) vsa leta pod povprečjem držav EU in daleč pod povprečjem držav PIIGS (**Graf 2A**). Ob tem je res, da je bilo gospodarstvo od leta 2008 dalje obremenjeno z 2–3 % višjimi obrestnimi merami, kot je bilo povprečje držav OECD (**Graf 2B**). To je seveda potrebno upoštevati pri ocenjevanju donosnosti podjetij, kar se pri nas ne dogaja. Zato prihaja do napačnih zaključkov, nepravilnih krivcev in razprodaje državnega premoženja.

Graf 2

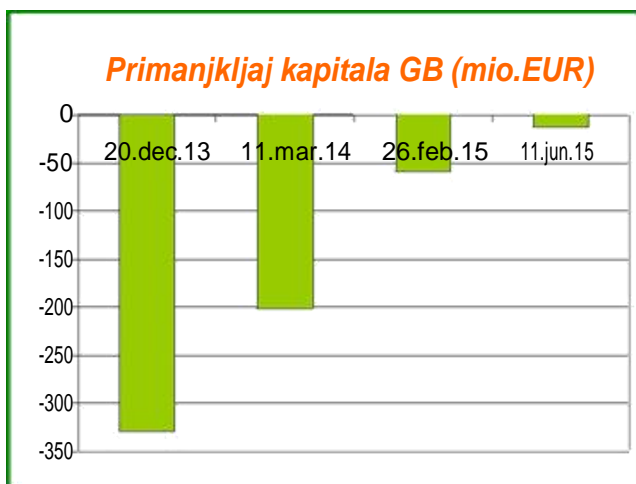

Primer Gorenjske banke (Preglednica 1 in Graf 3), ki je imela pred vrednotenjem za 91 M€ več kapitala, kot je bila zahteva Banke Slovenije, naj bi decembra imela 328 M€ primanjkljaja. Ta se je potem zmanjševal, ne da bi prišlo do dokapitalizacije. Podobne bi se sami rešili tudi NKBM in Banka Celje.

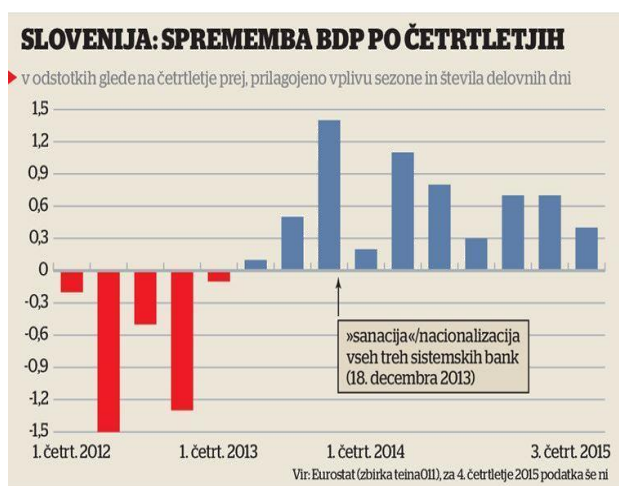
Preglednica 1: Gorenjska banka: leta 2013 ocenjeni 'primanjkljaj' kapitala za 2013–2015 po zahtevah Banke Slovenije v milijonih evrov

Datum	30. 7. 2013	17. 12. 2013	19. 3. 2014	26. 2. 2015	11. 6. 2015
'Primanjkljaj' 2013–2015	+91 M€	-328 M€	-201 M€	-58 M€	-13 M€
Kapitalski količnik, 31. 12.		13,42	16,64	17,87	

Podatki **Eurostata** kažejo, da sanacija bank ni nič vplivala na rast BDP (ta je bila v 4. kvartalu 2013 že med najvišjimi v EU-27, Graf 4) in tudi ne na zahtevani donos 10-letnih državnih obveznic, ki so v EU padale od poletja 2013 (Graf 5). **EuroPlus Monitor** je 3. decembra 2012 ocenil Slovenijo glede na odpornost na finančne šoke najvišje v EU-28, pred Nemčijo, Švedsko, Avstrijo idr. (Preglednica 2).

Graf 3

Graf 4

Graf 5

ODPORNOST NA FINANČNE ŠOKE, JESEN 2013

(10-največja, 0-najmanjša odpornost)

Država	Točke
Slovenija	7,7
Slovaška	7,6
Nemčija	7,5
Estonija	7,5
Švedska	6,8
Poljska	6,4
Avstrija	6,1
Nizozemska	6,1
Finska	5,8
Luksemburg	5,7
Italija	5,6
Francija	5,4
Grčija	5,3
Španija	5,2
Belgija	5,2
V. Britanija	5,0
Portugalska	4,1
Malta	4,1
Irska	3,8
Ciper	3,6

Vir: 2013 Euro Plus Monitor: From Pain to Gain, Berenberg & The Lisbon Council, 3. decembra 2013; str. 62

Preglednica 2